

WPROWADZENIE REDAKTORA NAUKOWEGO

Kolejny numer „Łódzkich Studiów Teologicznych” z 2022 r. poświęcony został tematyce prawo-historycznej z konotacjami teologicznymi i biograficznymi. W tym roku 2022 przypadała 25. rocznica śmierci ks. prof. dra hab. Lecha Remigiusza Stachowiaka, dlatego w redagowanym tomie znalazły się materiały upamiętniające tę wybitną postać polskiej bibliistyki.

Cykl rozpraw i artykułów rozpoczyna artykuł Adama Bartzaka *Okoliczności powołania urzędu obrońcy węzła małżeńskiego*. Wątek polski, który łączy w sobie aspekty prawne i historyczne powołania instytucji obrońcy węzła małżeńskiego w procesach o nieważność małżeństwa. Dokonał tego papież Benedykt XIV Konstytucją *Dei miseratione* z 3 listopada 1741 r. Autor skupia się na sytuacji małżeństw i rodzin w Polsce w XVII i XVIII w. Opisuje wydane imiennie dla Polski konstytucje: *Matrimonii perpetuum*, *Nimiam licentiam*, *Magnae Nobis*, *Ad tua*, w których ubolewa nad negacją wartości małżeństwa sakramentalnego. Benedykt XIV wprowadził także nową karę kanoniczną przeciwko znowie dotyczącej trwałości małżeństwa, którą miała być odtąd kara ekskomunikacji *latae sententiae*, zarezerwowanej Stolicy Apostolskiej.

Majątek beneficjalny stanowi jeden z podstawowych składników zabezpieczenia majątkowego istnienia beneficjum kościelnego. Składał się on z nieruchomości i rzeczy ruchomych, w tym z zwierząt gospodarskich i łownych. Temu zagadnieniu poświęcona została artykuł Andrzeja Dzikowskiego *Sytuacja prawna zwierząt w majątku beneficjalnym w okresie międzywojennym – wybrane problemy*. Autor skupia się na analizie przepisów prawnych z okresu II Rzeczypospolitej z opracowanych na synodach, które dotyczyły statusu prawnego zwierząt w majątku beneficjalnym. Autor dochodzi do wniosku, że opracowane wówczas przepisy wskazywały, iż obowiązkiem beneficjenta było także prowadzenie poprawnej i efektywnej gospodarki rolnej m.in. poprzez należyte wykorzystywanie zwierząt oraz ulepszanie stanu inwentarza żywego stanowiącego majątek beneficjalny.

Ważne zagadnienie dotyczące procesu przygotowania do święceń kapłańskich podjęła Dagmara Pipczyńska, która w tekście *Warunki przyjmowania kandydatów do seminarium duchownego w II RP na przykładzie Seminarium Duchownego w Płocku*, dokonała analizy warunków przyjęć kandydatów do seminariów duchownych w okresie II Rzeczypospolitej. Opracowanie oparła na przykładzie Wyższego Seminarium Duchownego w Płocku, które jako pierwsze na początku II Rzeczypospolitej w 1919 r. zaczęło przyjmować kandydatów do kapłaństwa po ukończeniu

szkoły średniej i zdaniu egzaminu dojrzałości. Działania te były uprzedzające w relacji do prawa państwowego i ustawy o szkołach akademickich z 1920 r. Warto zauważyć, że po analizach Autorka dochodzi do wniosku, że już wówczas seminaria duchowne prezentowały znaczny poziom naukowy i dydaktyczny, porównywalny z szkołami wyższymi w II Rzeczypospolitej.

Ostatni artykuł w tej sekcji ks. Szymona Krzysztofa Wawrzyńczaka *Sukcesja urzędu biskupiego w nauczaniu Kościoła Rzymskokatolickiego i Kościoła Polskokatolickiego w RP z uwzględnieniem problemu biskupów wędrownych (episcopi vagantes)* podejmuje zagadnienia teologiczne, które związane są z sukcesją apostołską biskupów. Problematyka ta jest ważna w dyskursie dialogu ekumenicznego, a przedstawione w nim zostały zagadnienia sukcesji w Kościele katolickim i polskokatolickim.

Kolejna część numeru poświęcona została pamięci ks. prof. dr hab. Lecha Remigiusza Stachowiaka (1926–1997), którego 25-lecie śmierci przypada w 2022 r. Ta część rozpoczyna się od przedstawienia sylwetki Księdza Profesora, autorstwa ks. Kazimierz Dąbrowskiego i ks. Mieczysława Różańskiego, i jest jednocześnie przyczynkiem do biografii tego wybitnego polskiego biblisty.

Ksiądz Waldemar Kubat w tekście *Z „Zapisków” ks. Waldemara Kulbata* publikuje swoje pamiętnikarskie notatki z 1997 r., które redagowane były na bieżąco, po śmierci ks. prof. L. Stachowiaka. Ukazuje w nich reakcje najbliższego otoczenia na fakt śmierci Profesora oraz relacjonuje uroczystości pogrzebowe. Kolejne artykuły w tej części opracowane zostały przez biblistów i mają charakter dedykowanych tekstów naukowych. Ksiądz Damian Stachera w artykule *“Il cuore spezzato”. La figura di Davide nell’analisi narrativa di 2 Sam 18:19-19:9* dokonuje analizy opisu panowania króla Dawida, zawartego w 2 Księdze Samuela 18,19–19,19. Fragment ten pokazuje jak król Dawid zмага się w wewnętrznym konflikcie dotyczącym ról, jakie wyznacza mu życie. Z kolei ks. Antoni Tronina w artykule *Z łona jutrzienki jak rosę cię zrodziłem (Ps 110, 3)* dokonuje opisu działalności naukowej i redakcyjnej Księdza Profesora. Ukazuje wielość prac, jakich się podejmował, propagować teksty Pisma Świętego w języku polskim. Pokazuje precyzję i wierność do języków oryginalnych oraz ich analizę w procesie przekładu na język polski.

Ostatnia część *Varia* niniejszego numeru „Łódzkich Studiów Teologicznych” zawiera dwa artykuły. Pierwszy ks. Piotra Kaczmarka *Maryjny rys duchowości s. Wandy Boniszewskiej CSA*, żyjącej w latach 1907–2003, prezentuje różne maryjne wątki dotyczące duchowości mało znanej polskiej mistyczki. Mariologia wpływająca z tej duchowości ma wymiar chrystologiczny, co jest zgodne z Tradycją Kościoła.

Z kolei ks. Piotr Wilk w tekście *Przymioty Świętego. Sermones VI–VIII Ryszarda ze św. Wiktora – wstęp, przekład, komentarz* przybliży czytelnikowi pierwszy polski przekład trzech kazań (Kazania VI–VIII) z pierwszej części *Liber Exceptionum*, autorstwa Ryszarda od św. Wiktora, jednego z głównych przedstawicieli szkoły wiktoriańskiej działającej w XII w.

Redaktor naukowy

ks. prof. ucz. dr hab. Mieczysław Różański
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie